

Sygn. akt VIII U 1574/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2017 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Zofia Kubalska

Protokolant – sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2017 roku w Lublinie

sprawy P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania P. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 13 czerwca 2017 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala P. S. prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt VIII U 1574/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 13 czerwca 2017 roku odmówił P. S. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy powołując się na dyspozycję art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2016, poz. 887 ze zm.) w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (t.j. Dz. U. 1983, nr 8, poz. 43 ze zm.) wskazał, że wnioskodawca nie wykazał wymaganego ustawą 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresu od 20 sierpnia 1975 roku do 31 sierpnia 1976 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) w P., ponieważ w świadectwie pracy z dnia 8 sierpnia 1998 roku nie powołano się na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz określono charakteru pracy zgodnie z wykazem, działem i pozycją tego rozporządzenia. Organ rentowy nie uwzględnił także okresów od 5 września 1977 roku do 15 września 1977 roku, od 16 września 1977 roku do 31 października 1997 roku, od 1 stycznia 1998 roku do 30 października 1998 roku, od 1 listopada 1997 roku do 31 grudnia 1997 roku (w wymiarze 20 lat, 10 miesięcy i 21 dni) z tytułu zatrudnienia w Zakładzie Produkcji (...) spółce z o.o. w likwidacji, ponieważ w świadectwie pracy z dnia 30 października 1998 roku pracodawca nie powołał się na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz na przepisy resortowe. Ponadto wskazano, że pracy na stanowisku zastępcy kierownika w okresie od 1 listopada 1997 roku do 31 grudnia 1997 roku nie można przyporządkować prac wymienionych w wykazie A, dział XIV, poz. 24, z uwagi na fakt wykonywania czynności administracyjnych, organizacyjnych, które nie zostały zaliczone do prac w szczególnych warunkach (decyzja k. 15 akt ZUS).

W dniu 21 czerwca 2017 roku P. S. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany i ustalenia prawa do świadczenia emerytalnego obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na wykonywanie przez co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zawniósł dowód z zeznań świadków na okoliczność świadczenia pracy w zakładach (...) w P. na stanowisku oczyszczacza odlewów, wytapiacza metalu (odwołanie k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o oddalenie odwołania, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 3-4 a.s.).

W toku postępowania odwołujący wniósł o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresu od 20 sierpnia 1975 roku do 21 sierpnia 1976 roku na stanowisku formierza ręcznego w Zakładach (...) w P., od 3 września 1976 roku do 2 lipca 1977 roku na stanowisku zalewacza form piaskowych, od 5 września 1977 roku do 15 września 1977 roku na stanowisku oczyszczacza odlewów, od 16 września 1977 roku do 31 października 1997 roku na stanowisku wytapiacza metali i od 1 stycznia 1998 roku do 31 października 1998 na stanowisku wytapiacza metali w Zakładach Produkcji (...) sp. z o.o. w P. (k. 18v a.s.).

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca P. S. urodził się w dniu (...). W dniu 5 czerwca 2017 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury (k. 1-5 akt ZUS).

Do wniosku załączył m.in. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione przez (...) S.A. w P. z dnia 8 sierpnia 1998 roku, z którego wynikało, że wymieniony był zatrudniony w tym zakładzie od 1 września 1972 roku do 31 sierpnia 1976 roku i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace formierza ręcznego ujęte w dziale III, poz. 21 pkt 2 zarządzenia numer 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (świadectwo pracy k. 6 akt ZUS). Dołączył także świadectwo pracy wystawione przez Zakład Produkcji (...) sp. z o.o. w likwidacji w P. z dnia 30 października 1998 roku poświadczającej okres zatrudnienia w tym zakładzie w okresie od 5 września 1977 roku do 30 października 1998 roku z adnotacją w punkcie 8, że P. S. wykonywał prace w szczególnych warunkach jako oczyszczacz odlewów w okresie od 5 września 1977 roku do 15 września 1977 roku ujęte w dziale III, poz. 23 pkt 2, wytapiacza metali w okresie od 16 września 1977 roku do 31 października 1997 roku, od 1 stycznia 1998 roku do 30 października 1998 roku zawarte w dziale III, poz. 43 pkt 19, a także zastępcy kierownika odlewni w okresie od 1 listopada 1997 roku do 31 grudnia 1997 roku ujęte w dziale XIV, poz. 24 pkt 1 (świadectwo pracy k. 8 akt ZUS).

W oparciu o przedłożone dokumenty, po dokonaniu analizy okresów podlegania ubezpieczeniu, organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy do prawa do emerytury łącznie: 26 lat, 1 miesiąc i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych, w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych (karta przebiegu zatrudnienia k. 14 a.e.). Z uwagi na nieudowodnienie przez wnioskodawcę okresu 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, w dniu 13 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję.

Poza sporem pozostaje, że P. S. w okresie od 1 września 1972 do 30 czerwca 1975 roku był zatrudniony w Zakładach (...) w P. (następnie: Zakładach (...) w P., Zakładach Produkcji (...) spółce z o.o. w P.) jako uczeń praktycznej nauki w zawodzie odlewnika. Wymienione przedsiębiorstwo zajmowało się produkcją silników do pralek, agregatów do lodówek, schładzarek do mleka, bezpieczników elektrycznych oraz plastikowych części do różnych urządzeń. Przedsiębiorstwo było podzielone organizacyjnie na wydziały w tym 8 wydziałów produkcyjnych i wydziały pomocnicze: elektryczny, mechaniczny, narzędziownię, technologiczny. Wnioskodawca pracował na wydziale Pr-8, odlewni żeliwa, na której zatrudnieni pracownicy świadczyli prace na stanowiskach wytrawiaczy, oczyszczaczy odlewów, formierzy, odlewników.

W okresie praktycznej nauki zawodu P. S. pracował i jednocześnie uczęszczał do (...) Szkoły Zawodowej przy zakładach (...), uzyskując zawód formierza-odlewnika (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: umowa z dnia 1 września 1972 roku, karta ewidencyjna pracownika).

Z dniem 20 sierpnia 1975 roku wnioskodawca został zatrudniony w tym przedsiębiorstwie na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku rdzeniarza maszynowego w wydziale Pr-8. Z dniem 25 sierpnia 1976 roku pracodawca powierzył mu wykonywanie czynności na stanowisku formierza ręcznego w dziale Pr-8. Obowiązki wynikające z zatrudnienia na tym stanowisku wykonywał nieprzerwanie do dnia 31 sierpnia 1976 roku (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: umowa o pracę z dnia 25 sierpnia 1975 roku, zawiadomienie o zmianie zasad wynagradzania z dnia 25 maja 1976 roku, karta obiegowa zwolnienia z pracy z dnia 31 sierpnia 1976 roku).

Na zajmowanym stanowisku P. S. zajmował się formowaniem kokil, po uprzednim rozrobieniu masy formierskiej z piasku, pyłu węglowego i bentonitu. Odwołujący wykonywał na zmianie 10 form, obciążał je ciężarkami. Wspólnie z innym pracownikiem nabierał do kadzi żeliwo i zalewał formy. W toku czynności ubezpieczony nie był delegowany do wykonywania innych prac. Praca była świadczona w pełnym wymiarze czasu pracy, na 3 zmiany (zeznania wnioskodawcy k. 18v-19v a.s.).

W okresie od 3 września 1976 roku do 2 lipca 1977 roku wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu w Fabryce (...) na stanowisku zalewacza form piaskowych (świadcstwo pracy z dnia 2 lipca 1977 roku k. 7 akt ZUS).

Z dniem 5 września 1977 roku P. S. został ponownie zatrudniony w Zakładach (...) w P. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku oczyszczacza odlewów w wydziale Pr-8 (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: umowa o pracę z dnia 5 września 1977 roku). Obowiązki wynikające z zatrudnienia wnioskodawca wykonywał na oddziale odlewni. Do jego zadań należało oczyszczanie odlewów -korpusów i cylindrów sprężarek przy użyciu specjalnego urządzenia. Warunki pracy były uciążliwe z uwagi na hałas, zapylenie, które wytwarzało się podczas procesu czyszczenia śrutem żeliwnych odlewów (zeznania wnioskodawcy k. 18v-19v a.s.).

Z dniem 16 września 1977 roku pracodawca powierzył ubezpieczonemu wykonywanie czynności na stanowisku wytapiacza metalu w dziale Pr-8 (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: angaż z dnia 27 września 1977 roku). Praca była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy, na 3 zmiany. Na zajmowanym stanowisku P. S. zajmował się topieniem odpadów poprodukcyjnych w piecu indukcyjnym. Czynności ta rozpoczynała się od przesunięcia przy pomocy suwnicy złomu żeliwnego i dodatków w bezpośrednie sąsiedztwo pieca wytwarzającego temperaturę rzędu 1470 stopni Celsjusza. Następnie wnioskodawca umieszczał metal w piecu. Po poddaniu go procesowi topienia, pobierał próbkę stopu i oddawał do analizy w laboratorium pod kątem ustalenia składu chemicznego. Gdy stop uzyskiwał odpowiedni skład, P. S. przy użyciu suwnicy wyciągał go i przelewał zawartość kadzi ze stopem metalu zalewając formy.

Praca była wykonywana w szczególnych warunkach z uwagi na bardzo wysoką temperaturę. Obowiązki wynikające z zatrudnienia na stanowisku wytapiacza metalu odwołujący wykonywał do dnia 31 października 1997 roku.

Na zajmowanych stanowiskach wnioskodawca otrzymywał dodatek z tytułu pracy w warunkach szczególnych oraz posiłki regeneracyjne. W trakcie zatrudnienia, z dniem 2 maja 1983 roku wymieniony uzyskał angaż na łączonym stanowisku wytapiacza metalu-brygadzisty. P. S. był tzw. brygadzystą pracującym. Powierzona mu funkcja nie zmieniła jego warunków pracy czy charakteru wykonywanych czynności. Pracował w tym samym charakterze wytapiacza metalu z tym, iż jako brygadzista był odpowiedzialny za jakość świadczonej pracy i bezpieczeństwo podwładnych. Praca wykonywana przez ubezpieczonego odbywała się w takich samych warunkach, jak praca nadzorowanych przez niego wytapiaczy metalu. Niezależnie od sprawowania nadzoru, wnioskodawca wykonywał takie same prace jak podlegli mu pracownikami. Na zajmowanym stanowisku nie wykonywał czynności biurowo-administracyjnych. Do jego obowiązków należało wypełnienie karty zmianowej ze wskazaniem, ile stopu metalu zostało przelane i jakie dodatki były do niego dodawane (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: angaże z dnia 25 listopada 1978 roku, zawiadomienie o zmianie tabeli płac z dnia 25 kwietnia 1979 roku, z dnia 20 czerwca 1980 roku, z dnia 1 sierpnia 1981 roku, z dnia 1

października 1982 roku, angaż z dnia 2 maja 1983 roku, z dnia 1 stycznia 1986 roku, z dnia 15 lipca 1986 roku, z dnia 19 marca 1987 roku, z dnia 1 lipca 1987 roku, zeznania wnioskodawcy k. 18v-19v a.s.).

Z dniem 1 listopada 1997 roku pracodawca powierzył wnioskodawcy wykonywanie czynności na stanowisku zastępcy kierownika odlewni do spraw marketingu. Czynności na tym stanowisku wykonywał do dnia 31 grudnia 1997 roku. Od dnia 1 stycznia 1998 roku pracodawca powierzył odwołującemu obowiązki pełnione do dnia 31 października 1997 roku, to jest wytapiacza metalu i brygadzysty (akta osobowe k. 9 a.s., w tym: pismo z dnia 5 listopada 1997 roku, pismo z dnia 29 grudnia 1997 roku, zeznania wnioskodawcy k. 18v-19v a.s.).

W toku zatrudnienia, w okresie od 25 października 1989 roku do 4 listopada 1989 roku wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym. W trakcie zatrudnienia P. S. nie był delegowany do wykonywania innych czynności. Stosunek pracy został rozwiązany w dniu 30 października 1998 roku (świadcstwo pracy k. 8 akt ZUS, akta osobowe k. 9 a.s., w tym: pismo pracodawcy z dnia 14 października 1989 roku, zeznania wnioskodawcy k. 18v-19v a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawarte w aktach sprawy, w tym przede wszystkim w zachowanych aktach osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w Zakładach (...) w P. (następnie: Zakładach (...) w P., Zakładach Produkcji (...) spółce z o.o. w P.) i aktach organu rentowego, które Sąd obdarzył wiarą w całości. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Dokonując oceny tych dokumentów Sąd Okręgowy nie tracił z pola widzenia, że nie zawierały one jakichkolwiek przekreśleń ani podrobień mogących rzutować na ich autentyczność. Co więcej, prowadzone ówczesne akta charakteryzowały się kompletnością, co pozwalało na wierne odzwierciedlenie przebiegu kariery zawodowej wnioskodawcy we wskazanym zakładzie pracy.

Z dokumentów tych wynikało, że przez cały okres zatrudnienia P. S. był zatrudniony na wydziale (...)to jest na odlewni. W aktach tych znajdują się angaże na podstawie których możliwe było ustalenie okresów pracy odwołującego w szczególnych warunkach na poszczególnych stanowiskach.

Z ich treścią korelowały zeznania wnioskodawcy. P. S. w sposób spójny przedstawił istotne dla sprawy okoliczności, jak zakres codziennych prac na poszczególnych stanowiskach wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wynikało z nich, że odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu świadczył pracę w szczególnych warunkach w okresie od 20 sierpnia 1975 roku do 21 sierpnia 1976 roku na stanowisku formierza ręcznego w Zakładach (...) P., od 3 września 1976 roku do 2 lipca 1977 roku na stanowisku zalewacza form piaskowych, od 5 września 1977 roku do 15 września 1977 roku na stanowisku oczyszczacza odlewów, od 16 września 1977 roku do 31 października 1997 roku na stanowisku wytapiacza metali i od 1 stycznia 1998 roku do 31 października 1998 na stanowisku wytapiacza metalu. Wnioskodawca wskazywał także że w okresie od 16 września 1977 roku do 31 października 1997 roku, kiedy wykonywał czynności na stanowisku wytapiacza metalu, wykonywane przez niego od 1983 roku w toku zatrudnienia dodatkowe obowiązki brygadzysty nie zmieniały zasadniczego charakteru jego pracy.

Zeznania wnioskodawcy Sąd Okręgowy uznał za spójne, logiczne i zgodne z pozostałym, zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Wnioskodawca szczegółowo opisywał prace, jakie wykonywał na poszczególnych stanowiskach. Jego relacja znajduje potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych. Dane w nich zawarte, w powiązaniu z relacją wnioskodawcy pozwalają na uznanie, iż wykonywał on na co dzień te prace, a opisywane przez niego czynności, które wchodziły w zakres wykonywanych przez niego obowiązków zawierały się w powierzonych mu stanowiskach pracy.

Natomiast świadectwo pracy w szczególnych warunkach wystawione przez (...) S.A. w P. z dnia 8 sierpnia 1998 roku oraz świadectwo pracy wystawione przez Zakład Produkcji (...) sp. z o.o. w likwidacji w P. z dnia 30 października 1998 roku, z adnotacją o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, zostały sporządzone nierzetelnie bowiem nie podano w nim rodzaju pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż najistotniejsza była przy tym okoliczność, że sam pracodawca uznawał pracę wykonywaną przez wnioskodawcę za pracę w szczególnych warunkach, czemu dał wyraz w wystawionych świadectwach.

Sąd Okręgowy w Lublinie zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy P. S. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1383 ze zm.) mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura, taka przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według art. 32 ust. 2 cytowanego artykułu za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ustęp 4 cytowanej normy prawnej stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury P. S. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki: osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny, nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego; na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Dokonując oceny, czy pracę wykonywaną przez wnioskodawcę należy zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, przedłożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz świadectwo pracy z adnotacją o wykonywaniu takiej pracy. Organ wskazywał jednak, iż zawierały one braki formalne.

Taka sytuacja nie może jednak dyskwalifikować możliwości ubiegania się wnioskodawcy o przedmiotowe świadczenie. Podnieść należy, iż świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowe zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2004 roku, III UK 31/04, OSNP 2005/1/13).

Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi, gdyż zgodnie z treścią art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane.

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku, I PK 194/08, Lex nr 528152, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNP 2002/11/272). W wyroku z dnia 22 kwietnia 2009 roku, II UK 333/08, LEX nr 1001310 Sąd Najwyższy wskazał, iż w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym, następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia. Co więcej, dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10, Lex nr 619638).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że w czasie zatrudnienia w Zakładach (...) w P. (następnie: Zakładach (...) w P.(...) w P.) wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace w szczególnych warunkach w okresie od 20 sierpnia 1975 roku do 21 sierpnia 1976 roku na stanowisku formierza ręcznego, od 3 września 1976 roku do 2 lipca 1977 roku na stanowisku zalewacza form piaskowych, od 5 września 1977 roku do 15 września 1977 roku na stanowisku oczyszczacza odlewów, od 16 września 1977 roku do 31 października 1997 roku na stanowisku wytapiacza metalu, łącznie przez 21 lat, 11 miesięcy i 18 dni.

P. S. od 20 sierpnia 1975 roku do 21 sierpnia 1976 roku świadczył więc prace na stanowisku formierza ręcznego, to jest prace przy przygotowywaniu mas formierskich i prace formierzy oraz rdzeniarzy wymienione w wykazie A dział III „W hutnictwie i przemyśle metalowym”, „Odlewanie staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur”, pod pozycją 21 – przygotowywanie mas formierskich i prace formierzy oraz rdzeniarzy, od 3 września 1976 roku do 2 lipca 1977 roku na stanowisku zalewacza form piaskowych, od 5 września 1977 roku do 15 września 1977 roku na stanowisku oczyszczacza odlewów i od 16 września 1977 roku do 31 października 1997 roku na stanowisku wytapiacza metalu wymienione w wykazie A, dziale III „W hutnictwie i przemyśle metalowym”, „Odlewanie staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych i rur” pod poz. 23 wybijanie, oczyszczanie i wykańczanie odlewów.

Natomiast akt resortowy- zarządzenie Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego numer 3 z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MHiPM Nr 1-3, poz. 1) wskazuje szczegółowe stanowiska zawarte w wykazie A cytowanego wyżej rozporządzenia i wśród stanowisk opisanych w dziale III „W hutnictwie i przemyśle metalowym”, pod poz. 21 w punkcie 2 wymienia stanowisko formierze ręcznego, pod poz. 23 w punkcie 2 stanowisko oczyszczacza odlewów, w punkcie 3 operatora maszyn do obróbki wiórowej odlewów żeliwnych, w punkcie 19 zalewacza form, zaś w punkcie 17 wytapiacza metali nieżelaznych.

Niezależnie od powyższego, wskazać należy, iż od 2 maja 1983 roku wnioskodawca otrzymał angaż na łączonym stanowisku wytapiacza metalu-brygadzisty. Wykonywał on tym samym prace związane z kontrolą międzyoperacyjną, kontrolą jakości - produkcji oraz dozór inżynieryjno-techniczny w oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie wymienione w wykazie A, dziale XIV „Prace różne”, pod pozycją 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Prace te zostały także ujęte w zarządzeniu Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w wykazie A, dziale XIV „Prace różne”, poz. 24. Wnioskodawca sprawował kontrolę nad pracownikami wykonującymi jako podstawowe prace przy wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów, które wymieniono w Wykazie A, Dziale III, poz. 23 cytowanego rozporządzenia.

Wnioskodawca wskazywał w tym zakresie, iż jako brygadzista nie miał uprawnień organizacyjnych i personalnych tj. nie zatrudniał i nie zwalniał pracowników, nie prowadził również w związku z tymi czynnościami odpowiedniej dokumentacji.

Sąd Okręgowy uwzględnił również P. S. do stażu pracy w szczególnych warunkach okresy pobierania zasiłków chorobowych po dniu 14 listopada 1991 roku (karta przebiegu zatrudnienia k. 14 a.e.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983, Nr 8, poz. 43 ze zm.) rozróżnia „okres zatrudnienia” od „okresu wykonywania pracy” i zawiera definicje „okresu zatrudnienia” i „okresów pracy”. Za okres zatrudnienia uważa się okres liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresu zatrudnienia (§ 3), natomiast okresami pracy są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wykształcił się pogląd, że wykonywaniem pracy w szczególnym charakterze są również przerwy w pracy spowodowane różnymi przyczynami i to zarówno leżącymi po stronie pracodawcy, jak i wynikającymi z przepisów (urlop wypoczynkowy, niezdolność do pracy z powodu choroby), za które pracownikowi wypłacono wynagrodzenie. Wykonywanie pracy w rozumieniu omawianego przepisu należy rozumieć, jako wykonywanie umowy o pracę, a w treści tego pojęcia mieszczą się także usprawiedliwione nieobecności w pracy. W konsekwencji Sąd Najwyższy przyjął, że przerwy w pracy spowodowane czasową niezdolnością do jej świadczenia w związku z chorobą i korzystaniem z wynagrodzenia lub świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu, są okresami, w których pracownik zachowuje status osoby wykonującej pracę w szczególnym charakterze (por. wyrok z dnia 30 lipca 2003 roku, II UK 323/02, OSNP z 2004 roku, Nr 11, poz. 197). Natomiast w uchwale z dnia 27 listopada 2003 roku, III UZP 10/03, OSNP z 2004 roku, Nr 5, poz. 87, wskazał jednoznacznie, że do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 roku o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zmianami).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach okresy, kiedy wnioskodawca korzystał z zasiłku chorobowego.

Reasumując, należało uznać, że P. S. spełnił przesłanki z art. 184 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest: ukończył 60 lat w dniu (...) udowodnił 25 lat zatrudnienia, w tym ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W myśl postanowień art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Natomiast zgodnie z art. 129 ust. 1 tej ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z uwagi na treść cytowanych powyżej przepisów, prawo do emerytury przysługuje wnioskodawcy od dnia (...) roku, to jest daty ukończenia przez wnioskodawcę 60 roku życia.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.